Juryutlåtande

Nytt stadshus i Uppsala

Inbjuden projekttävling för om- och tillbyggnad av befintligt stadshus

INNEHÅLL

BAKGRUND 3

Målbild 3

FAKTA OM TÄVLINGEN 4

Tävlingsuppgiften 4

Deltagande arkitektkontor 5

Inlämnade förslag 5

Jury 5

JURYNS SAMMANFATTNING AV TÄVLINGEN 7

JURYNS BESLUT 9

JURYNS OMDÖMEN 10

BAKGRUND

Uppsala Kommun genom Förvaltningsfastigheter AB bjöd i februari 2016 in fem arkitektteam till en projekttävling om utformning av ett nytt stadshus i Uppsala. Tävlingen är en inbjuden projekttävling som föregåtts av en prekvalificering och arrangeras i enlighet med LOU i samråd med Sveriges Arkitekter.

Uppsalas kommunala förvaltningar är idag utspridda på olika adresser. I ett utbyggt stadshus kan de samlokaliseras för att effektivisera det interna arbetet och underlätta dialog mellan invånarna, förtroendevalda och tjänstemän. Stadshuset uppfördes efter ett ursprungligt tävlingsförslag av Erik och Tore Ahlsén från 1957, men byggdes inte färdigt i sin helhet. Huset är en märkesbyggnad för Uppsala med högt arkitektoniskt värde.

Tävlingen syfte är att få fram ett högkvalitativt förslag för ett om- och tillbyggt stadshus med omgivande allmän plats. Slutligen är ytterligare ett syfte att handla upp generalkonsulttjänster för det fortsatta uppdraget att projektera systemhandlingar.

Målbild för det nya stadshuset

Med stadshuset avses det om- och tillbyggda stadshuset, där det gamla byggs samman med det nya.

Stadshuset för kommuninvånarna och det politiska arbetet

Stadshuset är öppet och tillgängligt för kommuninvånarna, en mötesplats för demokratin. Det är lätt att föra en dialog med förtroendevalda och tjänstemän och att ta del av kommunens beslut och planer. Ett varierat utbud av mötesfunktioner stimulerar till en öppen dialog, där initiativ från invånare och opinionsbildning kommer naturligt till uttryck. Stadshuset är navet i förtroendemannaarbetet, där styrelse- och nämndmöten har sin givna hemvist.

Stadshuset i staden

Stadshuset är en karaktärs- och fondbyggnad av hög arkitektonisk kvalitet i det öppna torget vid resecentrum, också väl synligt från Kungsgatan och Vaksalagatan. Stadshusets ursprung i den tid då det moderna Uppsala växte fram återspeglas i det nya projektet, vilket samtidigt är ett uttryck för 2000-talets Uppsala med dynamik, öppenhet och ansvarstagande för en långsiktigt hållbar utveckling. Stadshuset är ett betydelsefullt besöksmål längs Paradgatan/Vaksalagatan, med tydliga entré- och förplatser på norr- och södersidan sammanbundna av en välkomnande passage. De offentliga rummen som omger stadshuset präglas av hög kvalitet. Bottenvåningen innehåller de publika verksamheterna det vill säga mötes- och besöksfunktioner, utställningar, kafé och restaurang. Byggnaden utmärks av god arkitektur och hållbara lösningar vad avser teknik, miljö och ekonomi.

Stadshuset som arbetsplats

Stadshuset innehåller kommunens ledningskritiska funktioner och administrativa enheter med stort samverkansbehov. Lokalutformningen främjar samarbete och effektivisering genom en aktivitetsinriktad planlösning och en kreativ atmosfär med smarta stödfunktioner och trivsamma utrymmen, vilket bidrar till att Uppsala kommun uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. En inbyggd flexibilitet i kontorslokalerna underlättar anpassningar där verksamheter kan förändras utan egentlig ombyggnad.

FAKTA OM TÄVLINGEN

Tävlingsuppgiften

Tävlingen och dess förutsättningar

Tävlingsuppgiften och dess förutsättningar beskrevs i ett tävlingsprogram och ett antal bilagor som i korthet redogörs för nedan. För mer information hänvisas till tävlingsprogrammet.

Stadshuset

Uppgiften var att gestalta ett stadshus som förenar den befintliga byggnaden med ett tillägg som tillsammans bildar en väl fungerande helhet. Kreativitet, välkomnande/inbjudande och utmanande är ord som ska prägla det nya stadshuset.Det är viktigt att förhålla sig respektfullt till den befintliga byggnaden samtidigt som tillägget ska vara något nytt som berikar huset och omgivningen.

Offentliga platser vid stadshuset

Stadshuset är en av stadens märkesbyggnader och ska inramas av attraktiva platser och stråk. Den allmänna platsen ska förhålla sig till och samspela med stadshusets volymer, tillföra goda kvaliteter till området och göra det levande, tryggt och befolkat.

Hållbarhet

Övergripande hållbarhetsmål har satts upp som utgångspunkt och är indelade efter Uppsala kommuns hållbarhetspolicys tre dimensioner: ekologiska, sociala och ekonomiska.

Både om- och tillbyggnaden ska utformas med en god flexibilitet så att byggnaden med installationer kan anpassas till ändrade funktionskrav i framtiden.

Byggnaden ska vara klimatsmart och tekniksystem ska vara moderna och energieffektiva avseende såväl klimat och fastighetsdrift som säkerhet/passage, IT- och AV-teknik. Ambitionen är att om- och tillbyggnadsdelen ska ha förutsättningar att certifieras enligt BREEAM med klassningsnivå Excellent, eller motsvarande, samt att den ska bli minst så energieffektiv att den uppfyller Boverkets kommande nära-noll-energiregler för byggnader.

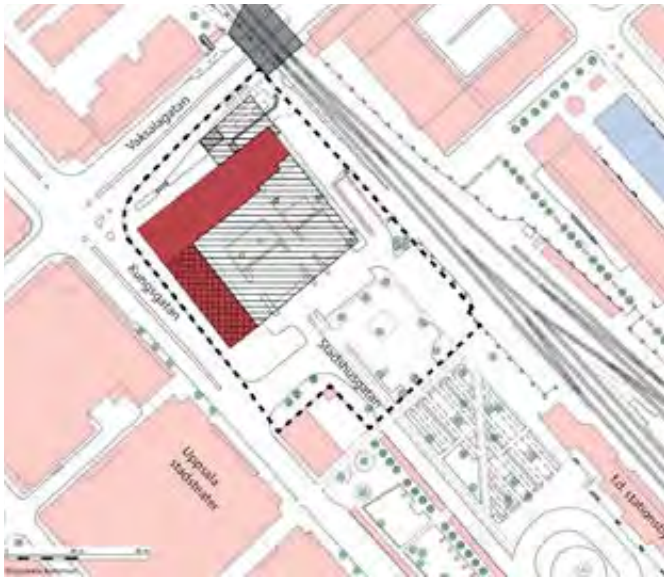
För att uppfylla hållbarhetsmålen inom projektets ekonomiska ramar ska hållbarhetsmålen beaktas och inarbetas från start och vara en naturlig komponent i projektet.

Arbetsplatsen

Stadshuset ska erbjuda attraktiva arbetsplatser till cirka 1 500 medarbetare och förtroendevalda. Arbetsplatserna är flexibla med inriktning på ett aktivitetsbaserat arbetssätt. Ytorna är generellt utformade så att fördelningen av arbetsytor enkelt kan ändras utan ombyggnation.

Utställning

De fem förslagen har varit utställda i Uppsalarummet i Uppsala stadshus under tiden 14 juni till 18 augusti (måndag-fredag). Förslagen har också publicerats på kommunens webbplats och på Sveriges Arkitekters webbplats.

Karta som visar avgränsning av tävlingsområdet. Byggrätten enligt detaljplan är markerad med skrafferad yta.

Orienteringskarta. Tävlingsområdet är inringat med heldragen röd linje. Streckade linjer markerar pågående detaljplanering i närområdet: kvarteret Siv, kvarteret Oden Ygg och kvarteret Sala.

Deltagande arkitektkontor

De fem kontor/team som inbjudits att lämna förslag i tävlingen är

- Henning Larsen Architects
- schmidt hammer lassen architects K/S / Temagruppen Sverige AB
- White arkitekter
- Ahrbom & Partner Arkitektkontor AB
- 3XN Architects A/S / Land arkitektur Ab

Inlämnade förslag

Vid tävlingstidens slut den 26:e maj hade följande förslag lämnats och godkänts för bedömning av juryn.

U-SALA

FRÖJA ÅNYO

KYVOS

TWIST

FILIGRAN

Juryn

Tävlingsförslagen har bedömts av en i förväg utsedd jury bestående av:

- Marlene Burwick, ordförande kommunstyrelsen och tävlingsjuryns ordförande
- Maria Gardfjell, 1:e vice ordförande kommunstyrelsen
- Fredrik Ahlstedt, 2:e vice ordförande kommunstyrelsen
- Joachim Danielsson, stadsdirektör
- Ulf Häggbom, vd Uppsala kommuns Förvaltningsfastigheter AB
- Lena Winterbom, förvaltningsdirektör arbetsmarknadsförvaltningen
- Ulla-Britt Wickström, avdelningschef stadsbyggnadsförvaltningen
- Kristin Jarmund, siv.ark MNAL/int .ark MNIL/ hon. FAIA, utsedd av Sveriges Arkitekter
- Johannes Norlander, Arkitekt SAR/MSA, utsedd av Sveriges Arkitekter

Juryns sekreterare har varit Elisabet Elfström Landskapsarkitekt LAR/MSA, Sveriges Arkitekter.

Kommunens projektledare för tävlingen är Calle Wallin och tävlingsfunktionär har varit Gabriel Vikholm.

Bedömningskriterier

Juryn har under fem möten granskat och bedömt förslagen utifrån de kriterier som utan inbördes ordning eller viktning legat till grund för tävlingen samt utifrån de krav och önskemål som ställdes i programmet.

- **Arkitektonisk gestaltning**
  Hur väl stadshuset bidrar till den omgivande stadsbilden, uttrycker öppenhet och tillgänglighet samt förenar dt befintliga och det nya.

- **Funktion**
  Hur väl byggnaden fungerar som arbetsplats, som demokratisk arena och som en tillgänglig och välkomnande mötesplats för kommuninvånarna

- **Utvecklingsbarhet**
  Att tävlingsförslaget har potential att möta framtida förändringar.

- **Genomförbarhet**
  Att tävlingsförslaget är möjligt att projektera och att bygga inom den budget och med det innehåll som anges i tävlingsprogrammet

- **Hållbarhet**
  Att tävlingsförslaget har potential att uppfylla de mål för hållbarhet och energi som anges i tävlingsprogrammet.

Juryn har även under bedömningsarbetet tagit del av rapporter från olika referensgrupper:

- Byggande, teknik och förvaltning
- Hållbarhet
- Gestaltning/arkitektur
- Allmän plats och trafik
- Verksamhet och arbetssätt

JURYNS SAMMANFATTNING AV TÄVLINGEN

Ett tävlingsbidrag är ett förslag på hur det nya stadshuset ska utformas och en grund för det fortsatta arbetet. Alla detaljer är inte genomarbetade och det kommer att ske en förändring av projektet i den följande utvecklings- och projekteringsfasen i dialog mellan beställaren och arkitekten.

Det är en väsentlig uppgift för juryn att se och beskriva de kvaliteter som är viktigt att värna om i en fortsatt utveckling av det vinnande förslaget. Samtidigt ska juryn också bedöma förslagets potential och beskriva de brister som behöver utvecklas i den fortsatt processen.

Juryn konstaterar att de fem förslagen har angripit de komplicerade förutsättningarna i tävlingsuppgiften på olika sätt och i varierande grad svarat mot de intentioner och den målbild som finns. Förslagens lokalarea (LOA) är i stort sett likvärdig vilket innebär att de har en jämförbar yteffektivitet. Då detaljeringen inte håller en sådan kvalitet har inte regelrätta kalkyler kunnat upprättas men en kostnadsbedömning visar att samtliga förslag ligger inom ett i sammanhanget normalt spann.

Uppsala stadshus är ett unikt byggnadsverk i Sverige och en välkänd märkesbyggnad i staden. Huset är planerat och ritat med flexibilitet och funktionalitet som bärande idéer. Volymen och fasaden mot Vaksalagatan är fullbordad i gedigna material som sandsten och teak. Det är viktigt att byggnaden även i fortsättningen ger en tydlig signal om att det är Uppsalas stadshus. Juryn har bedömt om förslagen har stadsbyggnadsmässiga kvaliteter och hur väl den passar in i staden och stadsbilden. De fem förslagen visar olika sätt att förhålla sig till det befintliga huset, både exteriört och interiört. Alla utom ett sluter kvarteret genom att fullfölja den ursprungliga planen. Förslaget Twist väljer att addera en ny fristående volym som byggs ihop med det befintliga huset genom en övertäckt gård. Juryn tycker att tillägget blir tydligt men på bekostnad av flexibilitet och utvecklingsbarhet.

Samtliga förslag resonerar kring de befintliga materialen och några förslag föreslår också att delar av fasaden återanvänds. Juryn har bedömt det som positivt om den nya fasaden har en tydlig skillnad mot den befintliga med en distinkt övergång utan att verka främmande. Fasaderna mot Resecentrum och järnvägen har förslagen behandlat friare på ett mer eller mindre lyckat sätt.

Flera förslag har föreslagit lösningar för den nordöstra fasaden som inte är lämpliga utifrån de riskkrav som finns på grund av närhet till järnvägen.

Juryn har bedömt att det är viktigt att utformningen av platsen mot Vaksalagatan och användningen av byggrätten tillsammans ska stödja den önskade målbilden för Paradgatan och stärka kontakten med stadens östra delar.

Ungefär 1500 personer i stadens kommunala förvaltningar kommer att arbeta i huset. Byggnaden ska ge nya möjligheter för en demokratisk, modern och effektiv verksamhet. Juryn har bedömt förslagens organisation, flexibilitet och utvecklingsbarhet.

För att samarbetet ska fungera bra i stadshuset är det viktigt att det finns nära förbindelser mellan kontorsytorna och de gemensamma utrymmena. Det är bra om

det finns flera sätt att röra sig, både vertikalt och inom våningsplanen och att det inte blir återvändsgränder. Tillgång till dagsljus är viktigt på alla arbetsplatser och juryn menar att det endast på tillfälliga arbetsplatser är acceptabelt med indirekt ljus.

I Uppsala vill man ha ett stadshus som ger stöd och visar upp de demokratiska beslutsprocesserna. De politiska samtalen ska kunna ske naturligt och på lika villkor.

Fullmäktigesalen är ett mycket betydelsefullt rum. Juryn har uppskattat om det är synligt och lättillgängligt med en möjlighet till flexibel användning. Juryn har också sett det som positivt att de viktigaste mötesrummen samlats i anslutning till fullmäktigesalen.

Utifrån önskemålet om öppenhet och tillgänglighet för besökande kan juryn konstatera att alla förslag behöver vidareutveckla entrésituationen för att ytterligare göra den tydlig och välkomnande. Det kan handla om läge på entréer, placering av receptionsdisk, mötesrum, restaurang/café och hissar.

Ett hållbart stadshus

Det är viktigt för kommunen att ta ett miljömässigt ansvar och visa att det är möjligt att bygga på ett klimatsmart och hållbart sätt. Hållbarhet handlar inte bara om energiförbrukning och att släppa ut så lite koldioxid som möjligt, det handlar också om en byggnad som ska vara möjlig att använda effektivt och att förvalta och sköta på ett rimligt sätt eftersom det påverkar kommunens ekonomi i ett längre perspektiv. Sociala och kulturella aspekter som trygghet och öppenhet är också viktigt ur ett hållbarhetsperspektiv.

Samtliga förslag har på ett godtagbart sätt redovisat att man når de mål och intentioner för hållbarhet som ställdes i programmet men nivån på hur väl frågorna har besvarats varierar tydligt. En generell brist hos förslagen är att tillgängligheten för alla behandlas flyktigt samt att alla bidrag i någon utsträckning föreslår geoenergi vilket ej bedöms kunna tillåtas pga lokaliseringen i vattenskyddsområde.

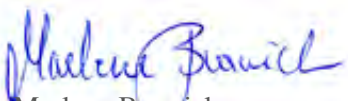
Stadshuset ska vara en cykelvänlig arbetsplats och juryn saknar i samtliga förslag en redovisning av det cykelparkeringsbehov som angavs i programmet.

JURYN VILL RIKTA ETT STORT TACK TILL ALLA TÄVLINGSDELTAGARE

Juryns beslut

Sammanvägningar och slutsatser

Efter avslutad bedömning har juryn kommit fram till att FRÖJA ÅNYO är det förslag som mest övertygande förenar funktionella krav och arkitektonisk kvalitet och rekommenderar förslaget för fortsatt bearbetning och genomförande.

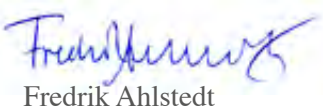
Marlene Burwick,
juryns ordförande

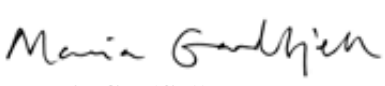
Johannes Norlander
utsedd av Sveriges Arkitekter

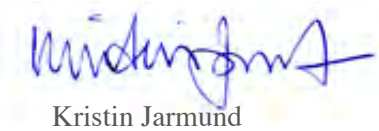
Lena Winterbom

Fredrik Ahlstedt

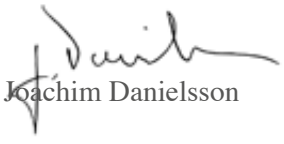
Maria Gardfjell

Kristin Jarmund
utsedd av Sveriges Arkitekter

Ulf Häggbom

Joachim Danielsson

VINNARE

FRÖJA ÅNYO

Förslagsställare

HENNING LARSEN ARCHITECTS
Per Ebbe Hansson, Ingela Larsson, Jess Jiashi Yu, Anne Ejlsmark Berthelsen, Karima Andersen, Orestis Gkouvas, Christian Schjøll, Omar Dabaan och Narcisa-Gabriela Ionita

SLA
Stig L. Andersson, Louise Fiil Hansen och Magnus Rasmussen

TYRÉNS
Henrik Modigh, Jennie Gelting, Magnus Wilén och Per Hagengran

FRÖJA ÅNYO har potential att bli ett värdigt stadshus och fullända det hus som Erik och Thore Ahlsén påbörjade, tänkt för platsen. Förslaget passar väl in i stadsbilden och är robust i sitt grundkoncept med stora möjligheter att utvecklas, både under projekteringsfasen och som byggnad.

En ny byggnadskropp adderas till den existerande och fullföljer den ursprungliga idén om en kvartersbyggnad. Utöver att fullfölja formen, framhävs tillbyggnaden genom en precis och välartikulerat arkitektonisk gestaltning, där en

stark idé som ett läsbart tillägg skiljer sej i materialitet och uttryck från det existerande.

Delar av fasaden mot Kungsgatan rivs för att ersättas med ett indraget parti som fungerar som spalt mellan gammalt och nytt. Det finns också en tydlig vertikal mot det befintliga. Avslutningen av fasaden mot Kungsgatan fortsätter runt hörnet. En väl avgränsad och indragen entré med mycket smala pelare påminner om bröderna Ahlséns arkitektur. Förslaget använder sej av och kopplar till stadshusets material på ett respektfullt sätt som i en avstämd dialog med det befintliga huset skapar något nytt.

Fasaden mot resecentrum domineras av glas men tunna partier av trä ger en variation i uttrycket på den stora fasaden. Förslaget är subtilt med en vacker detaljering som ger intressanta och varierade ljusreflexer i glasrutorna.

Centralt i huset ligger en skulptural gårdsbyggnad - ett moln - som placeras i rummet och reflekteras i såväl det nya som det existerande konstverket. Gårdsbyggnadens form

och funktion hämtar inspiration från det befintliga stadshusets trapphus.

Den nya volymen föreslås ha en fasadbeklädnad av keramiska stavar och bryter helt med omgivande byggnad. Här ligger konferenscentret och de stora samlingssalarna, kommunfullmäktigesalen och kommunstyrelsesalen. Den skulpturala byggnaden blir en ny demokratisk arena, ett gränssnitt mellan kommuninvånarna, politiker och tjänstemän.

Juryn uppskattar KF-salens placering i centrum av huset med närhet till reception och innergård och möjligheterna till flexibel användning för evenemang och event bör utvecklas.

Gårdsbyggnadens gestaltning med en relativt tät fasad framstår som något tun g och stängd i sin utformning. Juryn menar att projektets idé om molnet som symbol för öppenhet och demokrati kommer att förstärkas om bottenvåningen med KF-salen utformas med större transparens mot omgivningen. I det fortsatta arbetet ska också värderas om molnet kan reduceras något i storlek och höjd i förhållande till ljusgården för att inte i onödan blockera de interna siktlinjerna.
Gårdsrummet täcks av ett lätt glastak som gör att atriet får en ljus och luftig karaktär.

Takets konstruktion och storlek behöver studeras vidare då ett glastak vars storlek i kombination med den välvda formen inte är beprövad avseende svenska förhållanden med till exempel snölaster och köldbryggor.

Den horisontella kommunikationen mellan gårdsbyggnaden och resten av huset sker via gångbroar vilkas kopplingspunkter verkar något tillfälliga och placeringen och utformningen bör utvecklas för att öka funktionaliteten mellan broarna och den omslutande byggnaden.

Det kvadratiska atriet ger en smal sektion för den södra byggnadskroppen som möjliggör genomsikt och transparens mellan staden och byggnadens inre. Idén är bra, men konsekvensen är inte optimal då det skapar en trång och mindre flexibel planlösning för kontorsplanen. Förhållandet mellan det öppna atriet, storleken på gårdsbyggnaden och den omslutande byggnaden bör därför studeras i det fortsatta arbetet.

FRÖJA ÅNYO har redovisat ett rationellt tekniskt konstruktionssystem där samtliga våningsplan är förbundna utan nivåskillnader mellan det nya och det gamla. Kontorsplanen är väl lösta med flexibilitet och god överblick. De olika säkerhetszonerna är logiskt fördelade och tydligt redovisade och kan förändras efter behov och med ändrade förutsättningar.

På den befintliga byggrätten mot Vaksalagatan föreslås en restaurangpaviljong med en organisk form som kontrasterar mot den befintliga fasaden men har ett släktskap med den interiöra volymen. Möjligtvis att tillägget kan uppfattas som för högt då det skymmer den nedre delen av den befintliga fasaden och höjden bör studeras i det fortsatta arbetet.

Den nya byggnadsvolymen är sammankopplad med huvudbyggnaden och passagen mellan Vaksalagatan och järnvägspromenaden sker på utsidan av paviljongen och har därför potential att aktivera den delen mot Vaksalagatan vilket juryn anser är värdefullt och stärker visionen om den nya Paradgatan. Det gör ock-

så förslaget att spara de befintliga pelarekarna och terrassera platsen framför den norra entrén med plats för uteservering i eftermiddagssol framför caféet och restaurangen i bottenvåningen.

Stadshusets nya offentliga platser

Platsbildningen mot resecentrum är orienterad mot Kungsgatan med en vänt- och uppehålls-yta. I närheten av entrén föreslås plats för hyrcyklar. Handikapparkeringar och besöksparkering har samlats och utgör en del av en större trafikyta som dominerar stadshusets södra del.

En samlande markbeläggning spänner över hela området som ett stadsgolv. Som ett stråk för att markera Stadshusets publika passage föreslås en skifferbeläggning som löper från Vaksalagatans entréplats, längs Kungsgatans trottoar och genom huset ner mot Resecentrum.

De stora existerande träden på området bevaras och kompletteras med nya träd av varierande art och storlek. En mindre stadspark är lokaliserad söder om handikapparkeringen med plats för sittmöbler och en yta för uppsamling av dagvatten. Kopplingen till stadshuset är något svag och bör ställas mot en bättre integrerad entréplats till stadshuset och behovet av cykelplatser.

Det stora cykelstråket öster om järnvägen saknar anslutning mot den befintliga gång- och cykelstråket i söder vilket kan leda till ett genande genom parken. I förslaget har garagerampen kompletteras med en

egen ramp för cyklar och som ligger utanför husets.

Hållbarhetskonceptet

Uppsala växer smart och hållbart. Stadshuset ska kunna lyftas fram som ett exempel på detta. Uppsala kommuns klimatmål med fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050 måste självklart ligga till grund för de beslut som fattas i kommunen.

FRÖJA ÅNYO har svarat på tävlingsprogrammets frågor men det är viktigt att hållbarhetskonceptet för det nya stadshuset utvecklas och blir mer konkret i det fortsatta arbetet. Energilösningar bör utredas ytterligare då den föreslagna geoenergin bedöms som olämplig pga lokaliseringen i vattenskyddsområde och därför måste förslaget redovisa alternativa lösningar för tillsatt förnybar energi genom innovativa lösningar med solceller etc. Även material och byggnadssätt måste väljas så att det motsvarar Uppsala kommuns hållbarhetspolicy.

I samråd med förslagsställaren och Uppsala kommun kommer förslaget även att vidare behöva bearbetas med avseende på ytterligare cykelparkering närmare entréerna och angöring för taxi, buss och färdtjänst.

Bearbetning

För att FRÖJA ÅNYO ska nå sin fulla potential behöver förslaget bearbetas på några punkter.

- Storlek, gestaltning och material av/i gårdsbyggnaden behöver utvecklas utifrån funktion- och hållbarhetsaspekter.
- Glastakets storlek och komplicerade konstruktion bör bearbetas.
- De vertikala kommunikationerna behöver förstärkas.
- De horisontala kommunikationerna - gångbroarna - behöver förbättras och bearbetas.
- Fullmäktigesalens storlek, användning och möblering behöver utvecklas.
- Den södra byggnadskroppens behöver breddas för att uppnå större flexibilitet på kontorsplanen.
- Energi- och klimatlösningar bör utredas ytterligare. Stadshuset ska bli minst så energieffektiv att den uppfyller Boverkets kommande nära-noll-energiregler för byggnader.

FILIGRAN

Förslagsställare

schmidt hammer lassen architects K/S
Kristian Ahlmark, Tiago Pereira, Fanny Lenoble, Anders Kobstrup Jensen, René Frandsen, Jonas Snedevind Nielsen och Maria Kontopanteli

Temagruppen Sverige AB
Emelie Arnoldsson, Tim Andreaheim, Karolina Hammar, Åsa Pallin, Joakim Loberg, Petra Mann, Bo Liljestrand och Sirak Mogues

Søren Jensen Rådgivende Ingeniørfirma a/s
Duncan Horswill, Hanne Hansen, Andreas Bak, Henrik Sørense och Jon Wedersøe Strunge

Filigran har bra proportioner mellan vad som är byggt och öppet med ett välkomnande förhållningssätt till staden. Fasaden av anodiserad aluminium och glas är indelad i flera delar med olika grader av öppenhet. Detta hjälper till att bryta ned skalan och ger variation till en relativt lång och något tung fasad. Jämfört med de befintliga fasaderna betonas vertikalitet i stället för horisontalitet. Den södra entrén är indragen och tydligt markerad och påminner om den arkad som Erik och Tore Ahlsén ritade i detta läge.

De nya fasaderna har ett något komplicerat förhållningssätt till det befintliga huset och dess kvaliteter. Mötet mellan befintliga och nya fasader är otydligt både mot Kungsgatan och mot resecentrum. Befintlig gavelfasad mot resecentrum kläs in med sandsten likt det befintliga mot Vaksalagatan/Kungsgatan. Mötet mellan gammalt och nytt blir därigenom inte helt lätt att avläsa.

Paviljongbyggnaden mot Vaksalagatan är ett intressant grepp med en interiör som man kan se in och ned i. Det kan signalera öppenhet och kontakt men frågan är om det kan uppfattas som obehagligt att delta i nämndmöten då förbipasserande och intresserade ser ned på mötet. Fasaden hänger gestaltningsmässigt ihop med den befintliga fasaden mot Vaksalagatan. En passage mellan paviljong och huvudbyggnad möjliggör bevarande av ursprunglig fasad och passage mellan Vaksalagatan och cykelstråket vid järnvägspromenaden.

Platsbildningen mot Vaksalagatan är en enkel lösning med generösa trappor som erbjuder sittplatser, planteringar och vatten. Den befintliga entrén bevaras och stadshuset förankras i markplan med en ”egen beläggningstyp” medan trappor och gångbana signalerar allmän plats. Mycket trä i interiören framstår som något riklig även om det ger släktskap med teak i befintliga fönster och partier och visualiserar försla-

gets miljöprofil med trästomme. Den fria tolkningen av befintlig KS-sals burspråk ger något omotiverade utkragande volymer som riskerar att förminska KS-salens värde.

Ljusgården är ljus och rymlig och håller ett respektfullt avstånd till den befintlig fasaden med dess konstverk, som gör att de kommer till sin rätt. Receptionsdiskens placering vid den norra entrén gör att besökare från den södra sidan inte får en omedelbar kontakt som ytterligare förstärks då entrén sker genom en restaurang.

KF- och KS-salen ligger inte i anslutning till receptionen vilket försvårar kontroll vid in- och utpassering. Entréer direkt till samlingssalar mot järnvägen innebär flera risker och konfliktsituationer, särskilt paviljongbyggnaden ligger mycket nära.

De vertikala kommunikationerna är flera och den nya öppna huvudtrappan från plan 1 skapar naturliga mötesplatser på varje våningsplan. Högst upp i huset finns en intern matsal och anslutande terrass som juryn särskilt vill uppmärksamma. Kontorsytornas inre delar riskerar att bli mörka.

En ny huvudentré vänder sej ut mot Resecentrum och befintliga träd bevaras. En öppen platsbildning med vattens pel i markplan, ett par prydnadsträd och ett kombinerat soldäck/scen runt ett sparat befintligt träd utgör entrétorget. En uteservering placeras i ett gott solläge i anslutning till restaurangen i bottenvåningen.

Hela platsen inklusive Stadshusgatans körbana har samma markmaterial vilket signalerar shared space men med tanke på trafikintensiteten i detta läge är det mindre lämpligt.

Markbeläggningen föreslås utföras med öppna fogar och planteringsytor och skelettjordar fungerar som infiltrationsytor.

I förslaget är garagerampen utflyttad och ligger inom en annan detaljplan. För att införliva rampen i platsbildningen är delen mot torget inramad med en plantering. Rampens placering hjä lper till att tydligt leda trafik över ytan samtidigt som den dominerar platsen. En risk är att placeringen inbjuder till en oönskad genväg för cyklister som kan snedda mellan soldäck och plantering för att gent och snabbt landa i det befintliga cykelstråket längs Stadshusgatan.

Det föreslagna installationsgolvet är en olämplig teknisk lösning då det är oflexibelt och ej utvecklingsbart över tid.

KYVOS

Förslagsställare

Ahrbom & Partner A&P Arkitektkontor AB
Per Ahrbom, Pär Ahlbom, Paul Kvanta, Semina Papadoupolou

Landskapslaget AB
Bibbi Leine

Projektbyrån AB
Malin Westin

TQI Consult VVS
Kennet Thunvall

Bjerking AB
Björn Johansson

Fasaderna är uppbyggda i ett formellt ramverk i brons som med tiden ska samspela med det befintliga husets fasad av röd sandsten. Mötet med det befintliga huset är otydligt, fönsterraden på våning 2 behålls och därefter kommer det nya materialet. Nytillskottet framstår som något tungt och hårt vid sidan av Bröderna Ahlséns lätta fasad.

Mot Resecentrum blir intrycket monumentalt trots försök att variera fasaden med partier helt i glas och formen och placeringen av dessa övertygar inte. Den nordöstra fasadens glaspartier uppfyller inte de riskkrav som finns på grund av närheten till järnvägen.

En förskjuten entré mot järnvägen ger ett fint restaurangläge på hörnan men entrén till stadshuset kommer i skymundan bakom en cykelparkering. Entrén är också relativt liten och nedtonad i sin utformning och hade vunnit på en mer tydlig markering.

På den befintliga byggrätten föreslås en mindre paviljong med kafé/kiosk och en ny vertikal förbindelse till den gamla tryckerilokalen som föreslås bli plats för ett gym. Den nya paviljongen tar liten plats och det befintliga husets fasad och gestaltning framhävs.

Interiört utgår förslaget från det befintliga modulmåttet, 4.6x4.6m, och skapar en fullbyggd kvartersvolym med ursparade platser och atrier. Rörelsen genom entrévåningen blir diagonal och som besökare möter man en sekvens av torgrum, varierande i höjd och skala och

omgivna av fasader. Juryn tycker att konceptet med modultema med förskjutningar och utkragande volymer är rörigt och att förslagets grepp medför att existerande invändiga delar och konstverk byggs bort på ett olyckligt sätt.w

KS- och KF-sal ligger i bra anslutning till receptionen men juryn hade önskat en möjlighet till bättre flexibilitet för KF-salens användning.

De befintliga trapphusen kompletteras med två nya i varje nod. Lösningen visar ingen uppenbar huvudkommunikation vilket ytterligare komplicerar förslagets orienterbarhet.

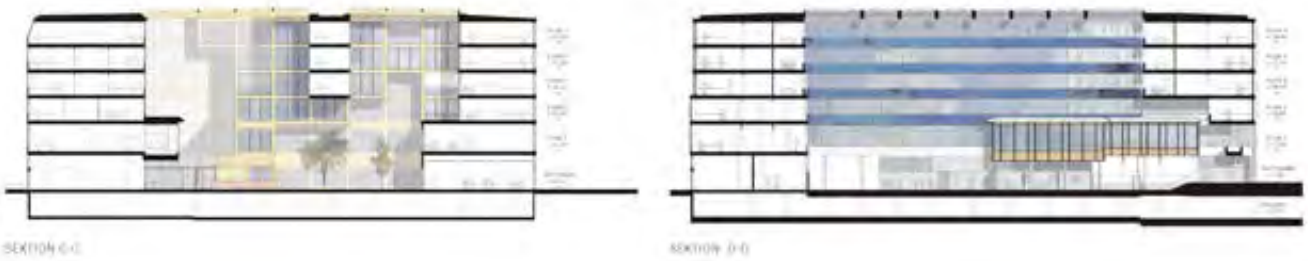
Kontorsplanen visar en väl löst disposition med god möblerbarhet med central inre kärna och flexibla ytor runt om.

Nybyggnaden föreslås uppföras med en synlig massivstomme av gran. Förslaget är väl genomarbetat med avseende på de krav som ställdes i tävlingsprogrammet.
KYVOS visar många skräddarsydda lösningar, både enkla fysiska och mer komplexa tekniska för att ta till vara på energin i byggnaden.

Platsbildning mot Vaksalagatan är en uppbruten trappa integrerad med planteringar och vatten. Platsens beläggning spiller ut över gångbanan och saknar förankring med gatunätet. Stora höjdskillnader kräver att tillgängligheten måste studeras noga.

Platsbildningen mot Resecentrum annonseras med stor yta med plats

för uteservering mellan Kungsgatan och huvudentrén. Den ramas in med små trädgrupper i söder. Stadshusets huvudentré markeras med särskild markbeläggning som inkluderar körytan mot rampen men annonseras inte mot Resecentrum. Den på planen avgränsade ”Stadshusplatsen” markeras med ett stort träd, vattenkonst och en mindre plantering men landar sedan i en häck mot cykelparkeringen.

Rampen till garaget är flyttad vilket ger en lugn och fin entrésida då transporterna går ned i rampen.

UPPSALA
stadshus

TWIST

Förslagsställare

White Arkitekter AB
Thomas Rudin, Robert Schmitz, Josefin Gustafsson, Taiga Koponen, Björn Vestlund, Mats Holmberg, Marja Lundgren, Jan Perotti och Mattias Nordström

Konkret
Olle Norrman

POAB
Henrik Lundström

MSIB
Kjell Björklund

Light support/MSIB
Linda Petersdottir

Brandskyddsbolaget
Karl Harrysson

Tyréns
Kristina Glitterstam

Förslaget vidmakthåller stadshusets värdighet och arkitektoniska kvaliteter genom att det lämnas orört samtidigt som den nya tillbyggnaden tillför nya arkitektoniska kvaliteter. Konceptet innebär att både de yttre och de inre fasaderna på det befintliga huset respekteras.

Fasaden mot Resecentrum delas upp på ett varierat och stiligt sätt samtidigt som den befintliga flygelfasaden integreras i helheten med en fin avslutning på befintlig gavel med sandsten. Fasaden får ett modernt, helt eget formspråk som tydligt tar avstamp i den befintliga byggnadens kvaliteter och tar dem vidare.

Påbyggnaden mot Kungsgatan har ett eget uttryck och är tydligt avskild från befintlig byggnad.

Den nordöstra fasadens glaspartier uppfyller inte de riskkrav som finns på grund av närheten till järnvägen. Hela byggrätten ovan tryckeriet utnyttjas för en paviljong (café och gym) och är relativt stor men inte så hög vilket gör att den inte skymmer så mycket av Stadshuset men medför en lång relativt trång gångpassage mellan denna och stadshusfasaden.

Entrén leder in i gårdsrummet som är avgränsad och yteffektiv. Korsmotivet mellan det nybyggda och den existerande volymen tydliggör entréerna mot norr, väster och söder men verkar förvirrande då den mot norr är en återvändsgränd. En möjlig utveckling skulle kunna vara att även öppna för passage mot järnvägen.

Receptionen är placerad i atriets korsgång men annonseras inte från den norra entrén.

KF-salen anges som stadshusets hjärta och är bra placerad i husets mitt med en flexibilitet som gör att den kan användas till olika evenemang och event. KS-salens placering framgår inte. Förslaget redovisar tydliga säkerhetszoner.

Kontorsplanen är uppdelade i den befintliga och den nya volymen, planerna är flexibla och lättmöblerade i de olika byggnaderna. Förbindelsen mellan det nya huset och det existerande sker via gångbroar.

Genom att addera ett nytt hus i anslutning till det befintliga har man visserligen skapat ett arkitektoniskt intressant tillägg men juryn anser att greppet är mindre lyckat då en av de stora utmaningarna i uppgiften var att skapa ett flexibelt stadshus. Med två byggnader reduceras flexibiliteten då ytorna i de två byggnaderna kommer att sätta olika gränser för hur stora hemvister respektive yta kan ha. Uppdelningen medför vidare att arbetsområdena avgränsas mot varandra vilket begränsar möjligheten till kontakt. Vidare ligger det nya husets södra hörn på allmän platsmark och husets höjd överstiger angiven maxhöjd.

Platsbildning mot Vaksalagatan är en enkel lösning med trappor sparade pelarekar och en platå. Stadshuset förankras i markplan med en ”egen beläggningstyp” medan trappor och gångbana signalerar allmän plats och ”Paradgata”. Tack vare de breddade gångbanor får platsen goda förutsättningar för stadsliv och kan utgöra den soliga och informella sittplats som beskrivs.

Platsbildningen mot Resecentrum annonseras från både Kungsgatan och Stadshusgatan genom att tillbyggnaden skapat olika vinklar i stadsrummet. Kopplingen Stadshuset - Smedsgränd stärks genom att placera ett övergångsställe över Kungsgatan i detta läge.

Den indragna huvudentrén kopplar tydligt mot Resecentrum med den föreslagna ”Stadshuspromenaden” som är ett nytt tydligt generöst och publikt stråk.

Intill huvudentrén, i anslutning till

restaurangen finns plats för uteservering och last- och distributionsfunktioner samlas i det östra hörnet.

Genom att förändra svängkörfältet från Kungsgatan mot Vaksalagatan från köryta till gångbana vill man stärka och förbättra byggnadens förankring på platsen och kopplingarna till övriga innerstaden. Dessa minskade bredder behöver utredas närmare för att säkerställa att utrymme finns för den trafik som ska använda gatan på aktuell sträcka.

Trafiken leds i huvudsak runt handikapparkeringar och besöksparkeringar som samlats och utgör en naturlig del av en ”vändplan”.
Det stora cykelstråket öster om järnvägen ansluter till såväl Bredgränd som huvudstråket mot söder.

Cykelstråket längs järnvägen ligger längs en fasad som saknar entréer men som med sin öppning mellan de två fristående huskropparna har god kontakt med Kungsgatan.
Cykelställ har placerats mot stadshussidan så att korsande rörelser över cykelbanan undviks.

TWIST
12. INTERIÖRPERSPEKTIV FRÅN BEFINTLIG

U-SALA

Förslagsställare

3XN A/S
Jan Ammundsen, Kim Herforth Nielsen, Anders Wadman, Filip Lipinski, Marie Persson, Christian Harald Hommelhoff Brink, Sang Yeun Lee, Andrea Baresi, Hans-Henrik Munk och Yidi Xu

Land Arkitektur AB
Sofia Nylén och Clara Eckersten

ELU Konsult AB
Jörgen Kleveborn

Helenius
Arne Wallström, Omar Ayedi

Hifab
Fredrik Holmström

Gestaltningen visar två helt olika förhållningssätt inför gammalt och nytt. Mot Kungsgatan anpassas byggnaden mycket eller rättare sagt verkar anpassa sig. Man möter det befintliga sneda fönsterpartiet med lika sned vinkel som sedan, nästan omärkligt, vrids till att i hörnet helt vara vertikal. Ett märkligt och till synes omotiverat grepp som inte tar ställning. (…)

Det kan upplevas som något torftigt med upprepande fönsterband och utan någon markerad avslutning mot taket. Förslaget med ett nytt emaljkonstverk i fasaden är ett välgörande grepp.

Fasaden mot Resecentrum är ensartad och storskalig och bakom den uppglasade delen avtecknar sig det halvcirkulära atriet på ett anslående sätt. Avslutningen av glaspartiet med en tunn fasadplåtslinje kan bli konstruktivt svår att genomföra.

Förslaget tar inte ställning till vilket fasadmaterial man väljer utan för ett resonemang i beskrivningen om olika alternativ som alla kan matcha den befintliga naturstenen.

På den norra sidans byggrätt föreslås en cirkulär paviljong med plats för café med uteservering. Passagen längs Stadshusets fasad upplevs som generös pga det nya husets form.

Interiört innebär förslaget ett sömlöst förhållande till det befintliga huset. Det är konceptuellt starkt och genomtänkt men samtidigt utgör det ett stort ingrepp och hela den västra delen av det existerande huset byggs bort. Formerna är storskaliga och svängda och har en fin linjeföring men den nya interiören står i alltför stor kontrast till och domine-

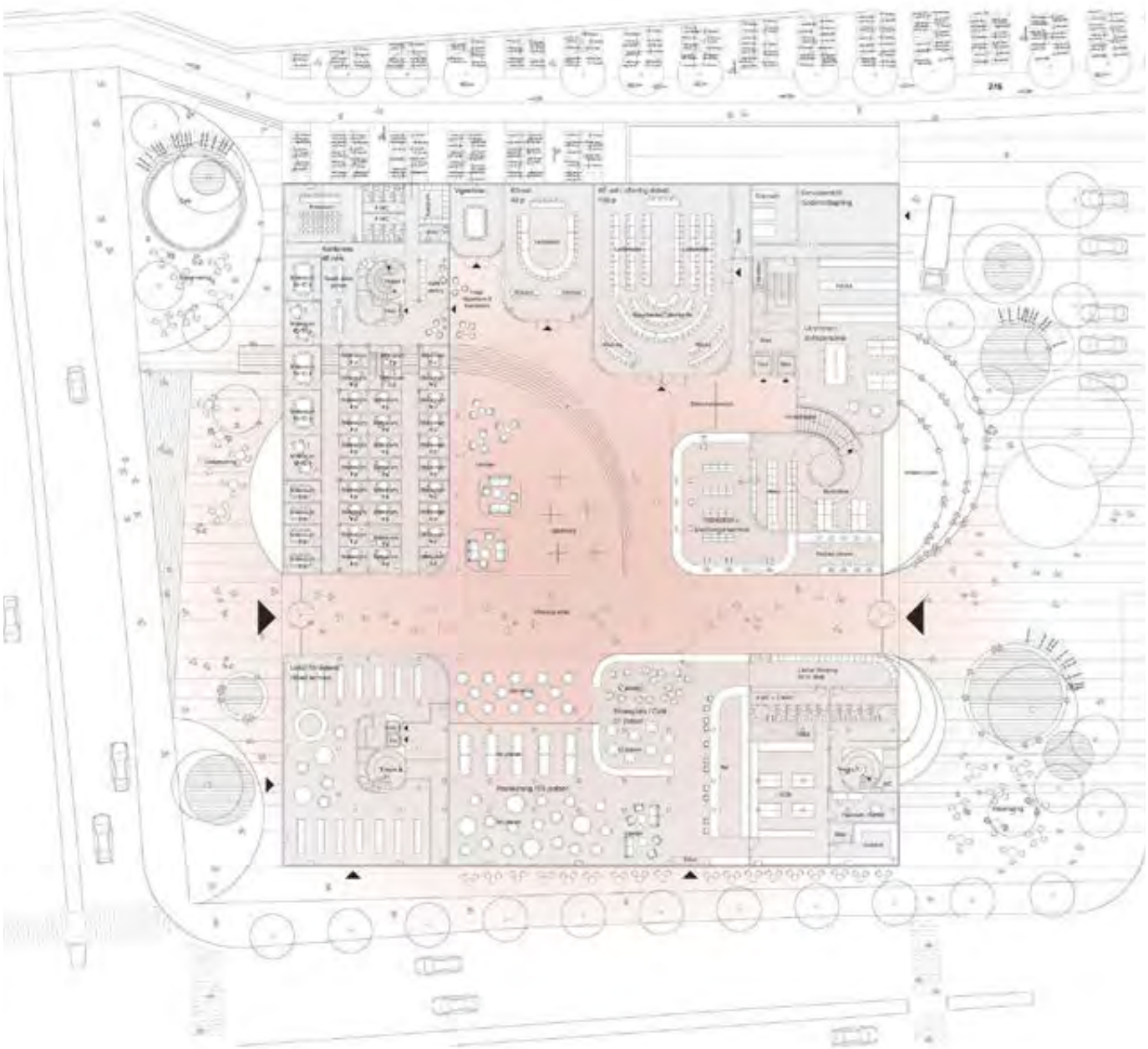
rar det befintliga, både i form och i färg/material.

Bottenvåningen innehåller en genomtänkt och funktionell konferensanläggning med bra flexibilitet. Receptionen är välplacerad centralt och KF- och KS-sal ligger i anslutning och har dagsljus vilket juryn uppskattar. Entréhallens volym gör att den riskerar att kännas avvisande för besökare och den stora ytan kommer att vara svår att fylla och möblera.

Kontorsplanen har oklar gräns mellan befintligt och nytt och ger ett något rörigt intryck. Ytorna är stora och det finns möjlighet till differentierad möblering och mycket utrymme på varje kontorsplan. Juryn är tveksam till om det går att ha öppna kontorsvåningar mot atriet som förslaget visar med tanke på akustik och klimat.

Platsbildning mot Vaksalagatan är en enkel lösning med trappor och prydnadsträd. Huset förankras i markplan med egna beläggningstyper medan gångbanan signalerar allmän plats. Tack vare breddade gångbanor får platsen goda förutsättningar för stadsliv.

Genom att ta bort svängkörfältet från Kungsgatan mot Vaksalagatan breddas gångbanan och byggnadens kopplingarna till övriga innerstaden förbättras liksom att förutsättningarna för levande bottenvåningar ökar. Dessa minskade bredder behöver dock utredas närmare för att säkerställa att utrymme finns för den trafik som ska använda gatan på aktuell sträcka.

Längs Kungsgatan läggs en restaurang med uteserveringar längs fasad – dock ett väldigt trafikstört läge.

Platsbildningen mot Resecentrum kopplar till Stadshusgatan med sitt starka trappmotiv, själva entrén/ingången är sidoordnad och saknar direkt koppling till gatan. Halvcirkelformade terrasser i storformat ramar in entrépartiet och det blir ett lätt svulstigt intryck. Det cirkulära temat fortsätter i damm och upphöjd plantering med grönska och cykelställ.

En koppling mot centrum via nytt övergångsställe över Kungsgatan in mot Smedsgränd är en styrka. Trafikrörelser leds i huvudsak runt bilparkeringarna mot last- och distributionsfunktionerna i det sydöstra hörnet. Hur detta ska fungera är ej löst då utfart saknas.

Det stora cykelstråket öster om järnvägen ansluter till såväl Bredgränd som huvudstråket mot söder. Cykelstråket kantas i norr av cykelställ på båda sidor gång- och cykelbanor, sedan ligger cykelställen öster om stråket och det är risk för korsande rörelser över cykelbanan.

UPPSALA

STADSHUSET

Uppsala
KOMMUN